

PANKKIMUSEOSSA KONTTORITEKNIIKAN JA ASIOINNIN HISTORIAA

Veijo Kauppinen

Rahan historiaa esittelevä Suomen Pankin rahamuseo on tutumpi, Pankkimuseo sensijaan monille vielä kokematon kohde. Nyt on hyvä hetki mennä tutustumaan museoon, joka on juuri auennut uudelleen rakennuksensa peruskorjauksen jälkeen.

Pankit ovat osa talouden sekä konttori-tekniikan kehitystä ja monet niiden rakennukset sekä arkkitehtuurimme historiaa että nykypäivää. Nordean ylläpitämä museo sijoittuu Aleksille vuonna 1898 rakennettuun Yhdyspankin pankkitaloon. Puitteet ovat sen mukaiset, pääosassa kulttuurihistoriallisesti arvokas, arkkitehtitoimisto Gesellius-Lindgren-Saarisén suunnittelema vuoden 1904 judend-interiööri kalusteineen ja kuvanveistäjä Alpo Sailon reliefeineen, jotka kuvaavat eri elinkeinoja. Näytteillä on osa pankkisalia sekä johtajan huone, jossa käytiin tärkeät asiakasneuvottelut. Konttorin keskeinen henkilö oli pääkassa. 1930-luvulta alkaen pankkikonttoreihin alkoi tulla asiakastiskejä.

Kolikoiden punntauskone.

Shekin varmennin.

Mahtavat kirjanpitokirjat, mustekynät ja helmitaulu edustivat 1800-luvun lopun pankkitekniikkaa ennen kirjoituskoneita ja mekaanisia laskukoneita. Kirjanpito alkoi koneellistua 1940-luvulla, ja ensimmäiset tietokoneet hankittiin 1960-luvun vaihteessa. Reaaliaikaiset kassapäätteet mullistivat 1970-luvulla pankkivirkailijoiden työn. Tekniikan seuraavat edistysaskeleet, käteis- ja laskunmaksuautomaatit, helpottivat asiakkaiden elämää ja vähensivät asiointia pankkitiskillä.

Käteisen rahan tarve väheni pankkikorttien käytön myötä ja shekeistäkin luovuttiin. Kotipankkijärjestelmä siirsi laskujen maksun bittimaailmaan. Henkilöasiakkaiden itsepalvelu, näppäinpuhelimella toimiva KOTISYP otettiin käyttöön vuonna 1982 ja pian myös PC-pohjainen MikroSYP. Itsepalveluiden läpimurto tapahtui 1990-luvulla. Internetin kautta maksettiin vuonna 1996, jolloin tätä palvelua käytti jo yli 300 000 asiakasta. Nykyisessä

Kirjoituskone Mignon Modell 2.

muodossaan verkkopankki on palvelut asiakkaita internetissä vuodesta 2005 alkaen.

Näyttelyn peruskokoelma kertoo suomalaisesta liikepankkitoiminnasta alkaen Suomen Yhdyspankin perustamisesta vuonna 1862. Museossa on esillä muistoja Nordean sukupuuhun kuuluvista 25 liikepankista: Jokaisesta esillä on osakekirja, pankkikirja, säästölipas tai muu pankissa käytössä ollut esine tai laite. Kokoelmiin kuuluu pankkitekniikan kehittymistä ja Nordean edeltäjäpankkien konttoreita kuvaava multimediaesitys. Pankkien televisiomainoksiinkin on mahdollista tutustua.

Nordean vanhat valokuvat on skannattu, ja ne ovat selattavissa ELKA:n valokuvarekisterissä, jossa on noin 9 000 Nordean suomalaisten edeltäjäpankkien kuvaa 1800-luvun lopulta 1990-luvulle. Nordea on myös lahjoittanut suuren määrän rakennuspiirustuksia Arkkitehtuurimuseolle, jossa ne ovat tutkijoiden saatavilla.

Pankkimuseolla on avoimet ovet joka kuukauden ensimmäisenä torstaina klo 15-17, osoitteessa Helsingin Aleksanterinkatu 36 B. Vierailu on maksuton. Ryhmäkäyntejä toteutetaan sopimuksen mukaan.

